

St. Paul gymnas

Av skoleråd Gjermund Høgh

Etablering av et katolsk gymnas i Bergen har mer enn en begrunnelse.

Vårt menneskesyn:

For mange vil skolens religiøse forankring være avgjørende. En god katolsk skole vil alltid både være trofast i sitt syn på menneskets mulighet å utvikle seg stadig mer helhetlig, i retning av fullkommenheten. Vi er skapt i Guds bilde og dette gir oss muligheter, ansvar og hver enkelt av oss en genuin betydning. Synet på mennesket er positivt, men ikke naivt. Vi er gitt fri vilje og denne bruker vi til mange ulike valg. For oss er det valgene ikke likegyldige. Ofte velger vi noe som er nedbrytende og da må vi justere retningen. Som det heter i askeonsdagens liturgi: "Vend om!" Dette er en livsvarig øvelse som vi skal lære oss alt under oppdragelsen og i skolen. På en katolsk skole skal man lære at de valg vi gjør er mer eller mindre verdifulle, og at vi står til ansvar for hvordan vi benytter vår frihet.

Dette gjør vi med klar referanse til den Kirken vi er en del av. Også mange som ikke selv er katolikker, ikke minst våre brødre i andre kirkesamfunn, men også mange andre av god vilje vil kjenne seg hjemme i eller føle seg tiltrukket av det håpet som ligger i dette menneskesynet.

Vårt kunnskapssyn:

Katolske skoler har en høy bevissthet om verdien av kunnskap i seg selv. Sann kunnskap, som stadig oppdages og utvides, kan gi ekte bidrag til utviklingen av en moden kristendom. Elevene skal lære å finne Skaperen i det universet Han åpenbarer seg, og gjennom vitenskapens erobringer lære Gud og mennesket bedre å kjenne. Vår tradisjon har et kunnskapssyn hvor tro og liv, tro og kultur/vitenskap lar seg forene.

På dette grunnlaget er Kirken aktiv innen skoleverden i de fleste av verdens land. Med over 44 millioner elever, er katolske skoler verdens mest omfattende skolesystemer tilbud av nær enhver type, fra de enkleste barneskoler til de høyest anerkjente universiteter.

Historiske forhold gjør at det er få katolske skoler i Norge. Vår kirke er en minoritetskirke, som etter å ha vært forbudt ved lov siden 1537, og som har hatt en meget langsom vekst siden Kirken ble reetablert i Norge i 1843. Det meste av perioden har vi vært langt under 1 % av befolkningen. Tapre forsøk på å starte skoler i samtlige menigheter rundt forrige århundre ble for stor utfordring. Vi hadde verken de menneskelige eller materielle ressurser som krevdes.

Samtidig som den katolske kirke var "en fremmed fugl" i Norge, ble Folkeskolen en vesentlig del av den nasjonsbygging som skjedde i Norge etter at vi i 1814 ble skilt fra Danmark og vi i 1905 ble løst fra Sverige. Fra 1860 og utover satset Norge sterkt på utbygging av en samlende og god, offentlig skole. Å velge en annen skole, ble fort sett på som å være unasjonal og bakstreversk. Enhetskoletanken står sterkere i Norge enn i nær sagt samtlige andre land, kanskje med unntak av Sverige, Finland og rene diktaturer. Først ved privatskoleloven i 1970 ble det åpnet for offentlige tilskudd til våre skoler – og da under meget stramme rammer. Bare 2 % av landets elever på grunnskolenivå går i friskoler. Norsk grunnskole i kommunal regi, men underordnet en sterk statlig styring, er en tilnærmet monopolvirksomhet. Monopoler på åndsfrihetens område, burde de fleste se på som et demokratisk problem. Pressefrihet har i hele det moderne Norge vært et udiskutabelt gode. Etter hvert er monopolet på radio og fjernsyn fjernet, men på undervisningsområdet halter det ennå. Bare at det drives alternative skoler, er et demokratisk bidrag i seg selv.

Men vi mener altså at vi har mer å bidra med enn "bare å være der". Vi er derfor tilfreds med at fylkesrådmannen i et intervju sist dette var en sak i pressen, ga oss positiv omtale med henvisning til "en seriøs og kompetent organisasjon med verdensomspennende praksis".

I dette må vi velge hva som er naturlig og mulig å velge når vi ønsker å utvide dagens katolske skoletilbud i Norge. Det er unaturlig å velge det smaleste tilbudet. Ingen må derfor vente at vi kan tilby utdanning av frisører eller rørleggere, selv om begge deler i seg selv ville vært utmerket. Vi vet at de fleste, også katolske elever, naturlig velger andre tilbud enn hva en enkelt skole kan tilby, men vi må ha en rimelig stor målgruppe. De fleste elever som går ut av grunnskolen går inn i *Videregående skole, Studieforbereende utdanningsprogram - Studiespesialisering* – for oss er det greit å kalle dette *katolsk gymnas*.

I dette begrepet ligger da også noe av den egenarten hvor vi mener vår tradisjon har noe særskilt å tilby. Katolske skoler verdsetter grunnleggende kunnskaper og klassiske ferdigheter. Vi vil derfor vektlegge fag og emner hvor dette kommer til uttrykk, hvor vi kan se verdien av ulike fags egenart og se de mange uttrykk for den menneskelige kultur i sammenheng med Guds skaperverk. Vårt tilbud bygger på faglighet og det vitenskapen lærer oss, men er klart verdiforankret. En uheldig side ved dagens liberalisme er at mange mener at alt er like bra – bare man har valgt det selv. Vi er ikke der! For oss betyr valg løst fra verdier relativisme og likegyldighet.

En katolsk skole skal kjennes på et høyt faglig nivå (kirkeloven, Can 806 § 2). Men vi skal i samme omfang også gjenkjennes av en særskilt atmosfære: *En katolsk skoles særmerke er dannelsen av et skolemiljø, som i frihet og nestekjærlighet levendegjøres av evangeliets ånd, slik at den kan hjelpe de unge til å utfolde sin personlighet, samtidig som de vokser opp som de nyskapte mennesker dåpen har gjort dem til (Vatikan 2, Den kristne oppdragelse).*

Vi vil gi de best mulige forutsetninger for valg til videre studier. Elever fra katolske skoler, katolske og ikke-katolske elever like verdifulle og viktige, skal gå inn i samfunnet på en positiv måte, bruke sine kunnskaper og evner til egen utvikling og gjerne nå ansvarlige posisjoner i samfunnet. Men ikke minst bygger vi på at kunnskap ikke først og fremst er et middel til personlig rikdom og suksess, men som et kall til å være ansvarlig og tjene andre.

Alle som ønsker et katolsk gymnas velkommen, oppfordres til å bidra. Pengegaver mottas med takk via bispedømmets givertjeneste, konto: 3000.15.11110 eller på internett <https://donasjoner.no/okb/>

Velg prosjekt "Katolsk gymnas i Bergen". Gaver kan gi skattefritak.